

Müminin Günlük Hayattaki Davranışları

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhirabbilâlemîn hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve alâ âlihi ve sahibihî ve men tebiahu bi-ihsanin ecmaîn et-tayyibîn et-tahirîn,

Emmâ ba'd

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ramuzü'l ehadis kitabımızın dört yüz sekizinci sayfasındaki kura ile çektik, birinci hadis-i şerif; Ahmet İbni Hambel, İmam Mâlik, Müslim, Nesei, İbni Mâce, Taberani Ebu Umâme'den rivayet etmişler. Buhâri, Hâkim ve diğer kaynaklar, diğer yedi kaynak Ebû Sufyan'dan rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

مَنْ اقْتَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بِيَمِينِهِ، فَقَدْ أُوجِبَ
اللَّهُ لَهُ النَّارَ، وَحَرَّمَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ. فَقَالَ رَجُلٌ: يَا
رَسُولَ اللَّهِ، وَإِنْ كَانَ شَيْئًا يَسِيرًا؟ قَالَ: وَإِنْ كَانَ
قَضِيبًا مِنْ أَرَاكِ

**a. Müslüman Bir Kişinin Hakkını Kim
Haksız Bir Yemin Ederek Yerse, Allah
O Kimseye Cehennemi Vacip Kılar**

*Men intataa hakkān imrihin müslimin bi
yeminihim fe kad evcevallahu vehüm nâra ve
harrama aleyhi'l cenneti fe kâle racul yaresu-
lullah vein kâne şey'en yesîra kâle vein kâne
radiben min era.*

Sadaka rasûlullah fîma kâl ev kemâ kâl.

Men intataa hakkān imrihin müslimin.

Kim bir müslüman kişinin hakkını yutarsa, koparıp alırsa; *ittabaa*, bir parça koparma almak demek. *Imrih* kelimesi de baştaki elifi hemzeyi vâsıl olan bir kelimedir, adam demek, kişi demek. *Imrihin müslimin*; Müslim bir adamın, Müslüman bir kişinin kim hakkını yerse, bir parça onun hakkından koparır yerse. Neyle?

Biyeminihi. Yemin ederek yani vallahi diyor yemin ediyor, yemini üzerine onun hakkını alıyor. Böyle yaparsa, çünkü başka şahit yok ispat imkânı yok, senet yok, vesaire yok, yemin et. Yemin ediyor, “Bu benim.” diyor alıyor. Mesela haksız yere haksız bir yeminle bir müslüman kardeşinin malını birisi koparır ondan alırsa yani yutarsa malını alırsa; *fe kad evcevallahu vehüm nâra*. Allah onu cehenneme vacip kılar, cehennemi ona ceza olarak gerekli, mecburi bir ceza, muhakkak başına gelecek bir ceza eyler. Yani o şahıs cehenneme girer, haksız yere yalan yeminle birisinin hakkını haksız yoldan alan bir kimse cehenneme girer. Allah ona cehennemi muhakkak girecek bir yer yapar. *Ve harrama aleyhi'l cenneth*. Cenneti de haram kılar. Cehenneme girmek iki türlü: Bir cehenneme girer çıkan; yandıktan sonra, cezasını çektikten sonra. Hani hapse giriyor, hapse girip çıkmak gibi ama cehennem ona benzemez. Çünkü cehenneme giren milyonlarca sene kalacak, bunu biliyoruz. Peygamber Efendimiz burada buyuruyor ki:

Hem cehennemi ona vacip kılar, hem de cenneti ona haram kılar Cennete de girmeyeceğini kesin ifade ediyor? Kaynaklar da hepsi sağlam, hadis ilminde en kuvvetli kaynakların hepsinde var. İmam Malikîn Muvattâ'ında var, Ahmet ibni Hanbel'in Müsned'inde var, Müslim'de, Buhâri'de var, Nesei'de, İbn-i Mace'de var. Kim kaldı ki? Her yerde var.

Demek ki yalanca yere yemin edip de birisinin malını iç etmek kendi tarafına geçirmek çok fenaymış. Böyle bir insan muhakkak cehenneme girer ve cenneti de Allah ona haram kılar, cennete de girmez. Adamın birisi dedi ki: *Ve kâle raculü, ya resûlallah ve in kâne şey'en yesîra.* Az bir şey olsa da mı böyle olur bu iş, yani çok büyük bir tarla, çok büyük bir apartman, çok büyük kıymetli bir şey değil de ufak tefek, azıcık bir şey olsa da mı böyle?

Efendimiz buyurdu ki: *Ve in kâne hadîben min erâkim.* Misvak ağacından bir dal parçası bile olsa, “-Valla bu benim!”- misvak ağacından bir dal parçası bile olsa, böyle yemin ederek aldığın öyle olur. Korkunç bir şey, çok bü-

yük bir ceza, cehenneme girmek bir de cennetin kendisine haram olması çok kötü şey. O halde yalan yere yemin yok. Yalan yere yemin edip de birisinin malını koparıp ondan almak hiç akıllıca bir iş değil, müslümanın yapacağı iş değil, imanla bağdaşmaz, cezası böyle. Allah Teâlâ hazretleri bizi doğruluktan bir göz yumup açıncaya kadar ayırmasın, haram mala yanaştırmamasın, haram yola ayağımızı attırmamasın, haram şeye gözümüzü baktırmamasın, haram eşyaya elimizi uzattırmamasın. Haram çok fena, bir de bunun yeminle yapılması adamı böyle tepetaklak ediyor. Yemin ediyor, Allah'ı şahit gösteriyor.

Yemin etmek ne demek? Vallahi ne demek?

Allah şahit olsun ki bu böyle, bu benim malım. Allah biliyor ki; bu senin malın değil yalan söylüyorsun. Allah'ı şahit göstermek çok korkunç bir şey. Artık o cehenneme gidiyor, cennete gidemiyor. Demek ki imanı gidiyor yani böyle bir şey imana sığmıyor. Allah'ı şahit gösterip de yalan söylemek imana sığmıyor. Korkarım ki, pek çok kimse bu işi önemsemiyor ve yapıyor, tahmin ediyorum ki, Türkiye'de bu

çünkü yeminin bini bir para. En ucuz kelimelerden birisi yemin.

“Vallahi görmedim, vallahi olmadı.” Yalan yahu, sus yemin etme!

“Vallahi idare etmez.” Ya yalan söylüyorsun idare eder, daha önceki müşteriye daha ucuza verdiğini ben duydum yoldan geldim, yalan söylüyorsun. Dükkânda yalan, yalan yere yemin, mahkemede yalan. Ankara adliyesinin önünde birileri dolaşıyorlarmış, adliyede şahit isteyen birisi olursa iniyormuş, ‘Şişt!’ diyormuş, çağırıyormuş. O da hiç tanımadığı insanın mahkemede yalancı şahidi oluyormuş. Paralı yani yalancı şahitlik için para alıyor, orada dolaşiyor, volta atıyor, müşteri bekliyor. Ondan sonra oradan birisi çıkıp “Bir şahit yok mu?” filan deyince ona gidiyormuş. Şahit; ismin, memleketin, babanın adı, doğum tarihin, nüfus kâğıdının sureti... Bas şuraya imzayı, basıyor. Bu adamı hiç tanımıyor. İnsanlar bu kadar [kötü] hale gelmiş. Caminin eşyasını, halısını çalıyor. Benim küçükken aklıma sığmazdı, nasıl çalıyorlar. Caminin kapısı kırılmış, camı kırılmış da içerde eşyası çalınıyor. Ya bu insanların gözü amma dönmüş, amma şaşırırmışlar.

b. Müminin Özelliği: Haram Yemeyecek, Harama Bakmayacak, Haram Yere Gitmeyecek, Yalan Yemin Etmeyecek

Artık böyle çok yaygınlaştı, ucuzladı böyle yemin. Böyle şeyler olağan gibi oldu, ceza görülmeye görülmeye durum çok fena oldu. Mümin nasıl olacak? Haram yemeyecek, harama bakmayacak, haram yere gitmeyecek, haram lokma yemeyecek, yalan yemin etmeyecek, haram mal almayacak, hakkı olmayan şeyi almayacak.

Ya resûlullah; azıcık bir şey olsa?

“İsterse misvak ağacından bir dal bile olsa.” diyor. Misvak ağacı nedir biliyor musunuz? Çölde bir çalıdır, sahipsiz arazide bir çalıdır, onu kökleri, kökünü getirirler misvak diye satarlar, işte o çalının kökü. Yani sahipli bir bahçeden de alınma bir şey de değil. Onun dalı bile olsa. Kale gibi sağlam olmak lazım, direk gibi doğru olmak lazım, çelik gibi de sağlam olmak lazım veya çelik demeyelim çelik bükülüyor, çelik gibi değil. Caminin direği gibi, o bükülmez, dimdik durur. Müslüman dimdik dosdoğru olması lazım, olmalı.

İkinci Hadis-i Şerif;

Ebu Hureyre *radıyallahuanh*'den İmam Tirmizi ve İmam Nesei rivayet etmiş.

مَنْ اِقْتَنَى كَلْبًا لَيْسَ بِكَلْبِ صَيْدٍ وَلَا مَاشِيَةٍ
وَلَا أَرْضٍ، فَإِنَّهُ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِ كُلَّ يَوْمٍ
قَيْرَاطَانَ

*Men ittena kelben leyse bi kelbin saiden
velâ mâşietin velâ ardın fe innehu yunkasu lin
imri min külle yevmin verafân.*

Kim bir köpek edinirse, av köpeği değil, sürüyü kollayan çoban köpeği değil, arazi köpeği değil, ev köpeği, hırsız duvardan atlama-sın diye evi bekliyor. Bizim bir köpek vardı [evde] tutamadık, adını da aslan koyduk. Boylu poslu, babayiğit bir şey hakikaten aslan gibi Bolu dağlarına gönderdik. Sürüyü eşiyile beraber öyle koruyormuş ki; tepeden tepeye dolaşıyormuş, sürü aşağıda, sürünün yanına gitmiyor. Çünkü kurt, kurt da aile boyu çalışır-mış. Bileniniz vardır bu işi, kurt aile boyu çalış-ırmış. Kurdun karısı koştururmuş, köpekler

onun peşinden kurt geliyor diye har hur gidince, o böyle kenardan onları peşine takıp kaçarken erkek kurt gelir koyunu parçalarmış. Fakat bu bizim aslan ve eşi böyle tepeden tepeye dolaşıyor, uzaktan hiçbir oyunu yutmuş. Bu oyunu hiç ona sökmüyormuş yani sürüyü çok iyi koruyormuş. Şimdi tabi sürüyü korumak için bir köpek lazım ihtiyaç. Avlanmak için lazım. Çünkü bu avcılığı da artık biraz tarif etmek lazım. Şimdi avcılığı millet o zamanki sebeplerden çok farklı sebeplerle yapıyor. O zaman insanın yiyecek bulması zor bir şeydi. Yani bir hurmayı alıyordu birisi biraz emiyordu, arkadaşına veriyordu, o da tam yutmuyordu, bu da yutmuyordu, ötekisine veriyordu, o da yutmuyordu ötekisine veriyordu, kıtlık vardı, yiyecek yoktu. Çölde kertenkele cinsi mahlûkları yakalayıp yiyorlardı, çekirgeyi yiyorlardı. Çekirge, havada uçan çekirge püre haline geldi mi topluyorlar, kurutuyorlar, torbalara koyuyorlar, onu yiyorlardı. Yani yokluk insana pabuç bile yedirtir. Çünkü bizim akrabadan birileri Erzurum taraflarına Ruslarla harbe gitmişler de yollarda aç kalmışlar. Yol-

larda ineklerin bastığı ayak izleri, tırnak izlerine birikmiş suları içmişler. Pis su yahu, yoldaki su. Onları içmişler, aç kalmışlar, kimse-den yiyecek bulamamışlar. Bir seferinde çarıklarını pişirmişler. Deriden olan çarık gibi bir şeyler vardır, onları pişirmişler yemişler de birisi ötekisine demiş ki: “Yahu molla Mehmet, bayağı da tatlı oluyor be!” demiş. Çarık tatlı olur mu? Eti yok, sade deri. Biz şimdi tavukların filan derilerini bir kere yağlı diye atıyoruz. Önümüze geldiği zaman sadece öbür tarafını yiyoruz, doktorlar pek şey [uygun görmedi] diyoruz. Hâlbuki eskiler tavuğun en tatlı yeri neresi? Derisi ile gerisi derlerdi. Şimdi şartlar çok değişti. Yani avcılıkta şimdi keyif için oluyor. O zaman tabi bir şey avladığın zaman ailesi bir hafta on gün tamam açlıktan kurtuluyordu. Av köpeği, sürü köpeği, ev köpeği yani ev köpeği dediğimiz kucağına aldığı yatağına yatırdığı değil, evin bahçesini bekleyen köpek yani eve yabancıyı sokmayan köpek demek. Bunun dışında bir köpek edinirse bir insan; demek ki o zamanda meraklıları varmış. O kimsenin namazlı niyazlı müslüman da olsa köpek besliyor

diye her gün kazandığı sevaptan iki kırat eksiltilir. Kırat ne kadar bir sevap ölçüsüdür? Uhud dağı kadar. Muazzam bir sevap, o kadar sevap köpek besliyor diye gidiyor. İslam başka. Avrupalılar da başka. Bugün bir kadın gördüm, üç tane köpeği var. Birisinin dizginini tutmuş gezdirmeye çıkarmış. Artık tabi kimisi böyle çok büyük boylu oluyor, kimisi minnacık oluyor. Tabi onu kucağına alıyor, yatağına yatırıyor, öpüyor, köpek de onu sevdiği için dilini çıkarıyor, yanağını badanalıyor, burnunu badanalıyor, filmlerde görüyoruz. Kaç defa gördüm böyle lambur lumbur yalıyor. Onlar memnun, köpekleri seviyor. Zevk meselesi, zevkler ve renkler tartışılır. Bu konuda tartışılır. Demek ki, bizde makbul değil. Kedi? Kedi beslenebilir olabilir. Kediye Peygamber Efendimiz sevmiş, kediye öyle ötekisine öyle... Domuz? Domuz haram. O hayvancığın nesi var? Elinin körü! Nesi varsa var. Peygamber Efendimiz, Allahu Teâlâ hazretleri yasak koymuş, sebebini bilirsin bilmezsin. Ben alman televizyonunda bir hafta konuşma dinlemiş bir arkadaşın akşam evine gittim. “Bak bu sonuncu konuşması, bir haftadır konuşuyor, domuz etinin

zararlarını anlata anlata bir hafta konuştu.” dedi. Cenabı hak yasak ettiyse vardır bir sebebi. Pençeli av avlayan kuşların eti yenmiyor, tane yiyen kuşların eti yeniyor. Cenabı hakkın hikmeti. Köpek beslemekte böyle. [Cezayirli Hasan Paşa’ya] imreniyorum. İzmir’in çeşme kasabasına gittim, tam uçta, denize nazır bir de çeşme kalesi var. Orada Cezayirli Hasan Paşa’nın heykelini dikmişler, yanında nesi var? Aslan var. Cezayirli Hasan Paşa yanında aslan besliyormuş, aslan gezdiriyormuş. Bende ba-yağı imrendim. Olur mu olmaz mı bilmem, şakaya da gelmez. Küçükken sen onu severdin, büyüdüğü zaman senin etinin kokusu tatlı gelir hart diye ısırır. Güvenilmez yani yaban hayvanı tabiatının icabı ne ise onu yapacak.

Başka ne beslenir? Güvercin, beyaz güvercin, tavuk beslersin. Horoz öttüğü zaman namaz vakitleri, sahur vakitleri, sabah vakitleri. Tavuk yumurtlar, kuzu beslersin, koyun beslersin, sütünü sağarsın; peynir, yoğurt, ayran, tereyağı... Evde bereket, ne güzel. Bu apartman usulünü kim çıkarttı. Şair demiş ki: “Delik demir çıktı, mertlik bozuldu.” Çünkü eskiden kılıç kılıcıydı, pazı pazıydı, delik demir çıktı

uzaktan güm bir tane vuruyor. Adamın yanına varamıyorsun ki, pazını, kuvvetini, yiğitliğini gösterebilesin. Delik demir çıktı mertlik bozuldu. Şimdi apartmanlar çıktı bizim Kulu'daki evlerin tadı kaçtı. Hacım, bahçesi vardı, avlusu vardı, kuzumuz vardı, ineğimiz vardı, sütümüz vardı, halis tereyağımız vardı, yemeklerimiz ne kadar güzeldi. Burada yine olmaz mı? Olur. İstense olmaz mı? Olur, ama istemek lazım, artık siz sahte Kululu olmuşsunuz, unuttunuz. Siz apartman kuzusu oldunuz. Yoksa biraz şöyle uzaklaştın mı çok güzel çiftlikler var, inekler var, her şey var. Olabilir, niye olmasın. İki arkadaş, iki akraba, üç kişi birleşse bir yerde oturur. Çok büyük, kocaman hangarları, odaları, teşkilatı var. Biraz uzak. Biraz işine yakın bir yerden tutar, biraz tren istasyonuna yakın, atlar trenle gelir gider bir çaresi bulunur. Ben İsveç'te otursam böyle bir şey yapardım. Ben yapınca siz de benim yanıma gelirsiniz. O zaman hocamız orada, bize hadis okuyor diye gelirsiniz.

c. Kim, Bir Müminin Gözünü Aydınlatırsa Allah'ta Kıyamet Gününde Onun Gözünü Aydınlatır

Üçüncü Hadis-i Şerif;

مَنْ أَقَرَّ بَعِينَ مُؤْمِنٍ، أَقَرَّ اللَّهُ بِعَيْنِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Men akarrabiayni mu'minin akarralahu biaynihum yevme'l kıyameh.

Arapça bilenler meydana çıksın. Burada ne dedi? Peygamber *sallallahu aleyhi vesellem* Efendimiz'in hadis-i şerif'inin manası ne?

Men akarrabiayni mu'minin akarralahu biaynihum yevme'l kıyameh.

Bir müminin gözünü kim aydınlatırsa Allah'ta kıyamet gününde onun gözünü aydınlatır. Gözünü aydınlatmak ne demek? Şenlendirmek, sevindirmek demek. Gözün aydın olsun diyoruz; gözün aydın olsun torunun olmuş filan değil mi? Yani gözün aydın olması el feneri tutmak manasına, kandil tutmak manasına değil. Yani şen ol, sevinçli ol, mutlu ol manasına geliyor. Kim bir müslümanı mutlu ederse, sevindirirse Allah da kıyamet gününde onu mutlu eder, sevindirir. Mü'mini sevindirmek için fır-

satlar aramak lazım. Fakirse para verirsin, ihtiyarsa hürmet edersin, cahil ise bir şey öğretirsin. Çeşitli yollar var. Bakacaksın, gözleyeceksin, ne yaparsam bunun duasını alabilirim diye dua almaya çalışacaksın. Yunus Emre'miz ne demiş?

Düriş kazan ye yedir

Bir gönül ele getir

Bin Kâbe'den yeğrekdir

Bir gönül imareti

Düriş kazan ye yedir; para kazan, kendinde ye, başkasına da yedir.

Düriş ne demek?

Eski Türkçe 'de dürişmek gayret etmek demek. Gayret et, biraz uğraş çabala; anlının teriyle artık tarlayı mı ekeceksin, dükkânda mı çalışacaksın, sanat mı, ziraat mı, ticaret mi neyse... Düriş yani gayret et, kazan. Helalinden kazan demek. Haram yok. Müslümanın hiç haramı yok. Düriş kazan, hem kendin ye hem de başkasına yedir. Afiyet olsun, helal lokma ye, başkasına da ziyafet çek. "Buyurun bu akşam

bizim eve çorbayı beraber içelim.” vesaire filan başkasına da yedir. “Gel kardeşim bu akşam bize gidelim.” Bizim hocamızın hocası evliyallah onun kardeşi de Tekirdağ mftsymş, o da evliyallah. Çünkü duyuyoruz, olaylardan anlıyoruz. Sofrasında hiç misafir eksik olmazmış, Eh bugün evde misafir yok, sofrada misafir yok. Hoca efendi sarığıyla, cübbesiyle, ihtiyar haliyle kalkarmış han odalarına gidermiş, oradaki işçileri, bekrları toplarmış; “Hadi bizim eve gidelim, yemek yiyelim.” diye getirirmiş, yemek yedirirmiş. Sofrası misafirsiz durmazmış, Tekirdağ müftüsü *rahmetullahi aleyhim ecmain*. Allah şefaatlere erdirsin. Böyle büyük insanların hali böyledir, çok cömerttir. İbrahim *aleyhisselam* da hiç misafirsiz yemek yemezmiş, sofrasına hep misafir almışmış. Bir keresinde aramış taramış, misafir bulamamış, yok. zlrken bir de bakmış karşıdan saçı sakalı birbirine karışmış, perişan, pejmürde, pis, pasaklı bir mecusi geliyor. Çok pis oluyorlar. Ben İnan’a gittim; mecusilerin tapınaklarına ateş gecelerine... Hani ateşe tapınırlarmış ya, onları filan gördük. Orada tasvirler,

heykeller filan da yapmışlar, onları da seyrettik. Müthiş pis insanlar. Tıraş yok, saç sakal bıyık hepsi birbirine karışık. Mecusi yani ateşe tapıyor. İbrahim *aleyhisselam* da insanları hak yola çağırان bir mübarek peygamber, halilullah, halilulahman İbrahim *aleyhisselam*. Başka kimse de yok. Demiş ki: “Bana bak, gel buraya! İmana gel, ateşe tapmayı bırak müslüman ol, sana yemek vereceğim. Yemek vereceğim, seni sofraya oturtacağım ama imana geleceksin tamam mı?” O da; “Gelmiyorum, senin yemeğini istemem.” demiş. Gavur inadı derler ya, o da kabul etmemiş, gelmiyorum demiş, gitmeye başlamış. İbrahim *aleyhisselam*’ın içine bir fikir gelmiş ki: “Ya İbrahim! Ben o kulumu o ateşperestliğiyle, gavurluğuyla, ihtiyar yaşına kadar besledim de sen bir akşam besleyemedin. İhtiyarlayıp kocayıncaya kadar o gavuru besledim de sen bir akşam yemeğine oturtmadın.” Hemen koşmuş arkasından; “Gel, şartım yok, sofraya otur yeter ki gel.” demiş. O da ona bakmış; “Ne oldu da fikrini değiştirdin? İmana gelmezsen yemek yedirmem diyordun, değiştin ne oldu?” Demiş ki; “Cenâb-ı hak aklıma böyle bir fikir getirdi,

bunca yıl ben o gavura baktım sen bir akşam bakamadın, onun için koştum geldim.” demiş. O da ağlamaya başlamış. “Rabbim beni gavurluğumla bu yaşıma kadar besledi, ben ona güzel kulluk edemedim, imana gelmiş mümin olmuş.” derler. Belki böyle bir şey olmuştur. Çünkü eski insanların rivayetleri bizim bu hadisler gibi tahkikli değildir ama iyi davranınca insanlar imana gelebiliyorlar, duygulanabiliyorlar. Biz iyi müslüman olsak bizim ahlâkımızdan çok insanda imana yanaşabilir, gelebilir. Bugün de birkaç misalini anlattığım gibi. Evet, gönül almaya bakmak lazım.

Düriş kazan ye yedir

Bir gönül ele getir.

d. Müminin Gönü, Kâbe'den Daha Kıymetlidir

Bir gönül kazan. Falanca insanın gönlünü kazan, filanca insanın gönlünü kazan. “Hay Allah razı olsun!” desin, duasını almaya çalış. Çok önemli. 27:25 Çünkü Peygamber Efendimiz hakikaten buyurmuş ki: “Mü'minin gönü Kâbe'den daha kıymetlidir.” Çünkü mü'min insanın gönü imanlı, gönlünde Allah var, Allah sevgisi var. Onun için gönül yapmak çok

önemli oluyor. Sevindirmek, memnun etmek, duasını almak çok mühim oluyor, kalp kırma-
mak çok önemli oluyor. Yumuşak yumuşak ko-
nuşmak, tatlı tatlı konuşmak.

Ondan sonraki hadis-i Şerif; bu da Abdul-
lah İbni Abbas *radıyallahuanhuma'dan* bizim
dervişlere müjde. Millet dervişlere kızıyor, Al-
lah da müjde veriyor.

مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ، جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ
مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا، وَمِنْ كُلِّ ضَيْقٍ مَخْرَجًا، وَرَزَقَهُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

Ahmet İbni Hambel'den, İbni Sünni'den,
Hâkim'den, hem de İbni Abbas'tan rivayet edi-
len bir hadis-i şerif. Kim tevbe ve istiğfarı çok
çekerse; “*Estağfirullah el-azîm ve-etûbui-
leyh*” 100 defa çoktur, zaten üçten fazla
olursa çok olur. Yani çok demek için; bir çok
değildir. İki üçten sonrası çok olur ama Pey-
gamber Efendimiz'in en aşağı günde yüz veya
yetmiş rivayeti de var. *Estağfirullah* demeyi
tavsiye etmiş. Kim istiğfar çekmeyi “*Estağfi-
rullah el-azîm, affet beni Allah'ım.*” demeyi

çoğaltırsa, çok yaparsa pek aziz ve pek celil olan, izzet ve celal sahibi olan Allah onun bütün üzüntülerini sevince çevirir. Üzüntülerini, tasalarını, gamlarını, kederlerini sevince çevirir.

Her sıkıntıdan sıyırır, çıkartır. Hem de hiç tahmin etmediği ummadığı yerden rızık gönderir. Allah Allah, elhamdülillah! Ummadığı yerden oluverir. Ne olur bizde bu hadisleri duyunca, dinleyince derviş olsak?

Milletin bu dervişlerle alıp veremediği nedir, niye takarlar? Bunları dinliyor işte. Biz gün 100 defa *estağfirullah* çekeceksin diyoruz. Tarikat şeyhiyiz ya, kızıyorlar ya bize, yan bakıyorlar, yamuk bakıyorlar. Kıyma makinasına soktular, kıyma yapmak istiyorlar filan. Bin defa *estağfirullah* çekin diyoruz, kendimizden mi diyoruz?

Hayır, Peygamber Efendimiz tavsiye ettiği için diyoruz, desin de sevap kazansın diye. Öteki müslümanlar demiyor, sen bunu nereden çıkartıyorsun? Onlar da desin, bana ne; onlar da hadis-i şerifleri okusunlar, Kur'ân'ı

okusunlar, iyi müslüman olsunlar. Yani bir şeyin iyisi örnek olur, kötüsü örnek alınmaz ki. Bak sen de şunun gibi ol. Sınıfta en tembel talebeyi gösterip de siz de böyle olun diyen bir öğretmen görülmüş müdür? Sizde bunun gibi haylaz, kaytarıcı, okulu asıcı, imtihanda kopya çekici olun, derslerinize çalışmayın, sınıfları her seneyi ikişer kere okuyarak geçin. Öyle bir tavsiye hiç duydunuz mu?

En çalışkanı örnek gösterirler, sizde böyle olun. Bizim de en çalışkanlarımız evliyaullah, sahabe-i kiram Ebu Bekir Sıddîk efendimiz, Aşere-i mübeşşere, din büyüklerimiz, mezhep büyüklerimiz. Tutup da haylaz insan örnek alınmaz ki. Bu kadar da müslüman olma; ne kadar müslüman olayım? Yüzde on mu olayım, yüzde beş mi olayım? Bize biraz tenzilat yap. Bu işin tenzilatı yoktur, tam müslüman olmak lazım. Tam Müslüman olmayı söylediğin zaman herkes kızıyor. Anası da kızıyor babası da, hocası da, profesörü de, dekan da, rektör de, re-
isicumhur da kızıyor, babaların babası da, herkes kızıyor. Tam müslüman ol. Tam müslüman olmak lazım, yarım yamalak müslüman olma-

mak lazım, tam olmak lazım. Tevbe etmek, istiğfar etmek lazım. Günde yüz *estağfirullah* diyeceksiniz, yüz *lâilaheillallah* diyeceksiniz. Evet, hadis-i şerifte var, Allah Allah çok diyeceksiniz, salat-ü selam en aşağı yüz defa yine çok diyeceksiniz, *kulhuvallah* diyeceksiniz, diyeceksiniz işte. Neden?

Sevap kazanmak için, iyi, tam müslüman olmak için, çünkü Peygamber Efendimiz; “Ben de yaparım.” diyor. Kendisinin de yaptığı bir şey. Niye Peygamber Efendimiz’i sahâbe-i kirâmı, evliyaullâhı örnek almalıyız?

O kadar da müslüman olma canım, işte yani eğlence zamanında eğlen, ondan sonra... Olmaz öyle şey. Bizim bacı haram yemez, hama gider bohça çalar. Akşamdan söz verir, sabaha döner, olmaz. O sahneler Hacivat Karagöz oyunlarında olur.

Yoksa bu dünya hayatı bir imtihandır oyuncak değildir. Burada şaka olmaz, burada tam olmak lazım, yarım olduğu zaman insana sorarlar. Tam müslüman olacaksınız hatta biz bile her işimizin tam olmadığını hadisleri oku-

dukça anlıyoruz da üzülüyoruz, kendimizi toparlamaya çalışıyoruz, adamlar bizi bile aşırı görüyor. Biz kendimizi hor hakir görüyoruz, yahu bizim bu halimiz nedir bu devirde, ne biçim müslümanlık diye kendimizi hor hakir görüyoruz. Adam bizi bile çok buluyor. Ona göre nasıl olacak?

Ya falanca artist gibi olacaksın, ya falanca modernist gibi olacaksın, ya batıcı gibi olacaksın, ya şöyle olacaksın, ya böyle olacaksın. Yahu ben batıya geldiğim zaman görüyorum. Adamlar keyiflerine bakıyor, bizim şehirlerde, şehrin merkezinde hiç yalın ayak gezen gördün mü?

Görmedin, ama Almanya'da çok gördüm İsveç'te çok gördüm. Pabucunu çıkartıyor, yalınayak şıp şıp geziyor. Hem de zengin kadın, hanımefendi, çantasından, derisinden, giyiminden kuşamından her şeyinden belli ki herhalde bir malikânede oturuyor. Pabuçları çıkartıyor şıp şıp şıp şıp yalın ayak dolaşılıyor. Neden? Keyfine bakıyor. Bizimki yaz gününde kravat takıyor, boğazını sıkıyor, biraz daha sıkırsa gırt yapacak. Ondan sonra ter döküyor,

böyle ötekisi bizim Şile bezinden gömleği alıyor giyiyor. Akıllı keyfine bakıyor, Şile bezinin kıymetini bu Avrupalılar heves edip almasalardı anlar mıydık? Anlamazdık. Bizimkiler moda diye yazın kravat takar, buram buram terler, kışında hanımlar mini etek giyer, dizleri mor havuç gibi morarır.

Ankara'nın ayazında, eksi on beş derecesinde mini etek giyiyor. Neden? Modaymış, yere batsın, hasta olacaksın kız cadaloz, bari kışın uzun giy. Yok moda öyle değilmiş filan... Aklını kullan! Bizim burada Almanya'da ve İsveç'te bulunmuş bir arkadaşımız vardı.

Ona bir Alman gelmiş demiş ki: "Pantolon mu daha sıhhi, iyi, şalvar mı demiş. "Ben o zaman aşırı ilericiydim." diyor, kendisi anlatıyor.

Bakmış, böyle kaşlarını çatmış. "Benimle alay ediyorsun galiba! Elbette pantolon daha iyi, yok yanıyorsun, şalvar daha iyi." demiş. "Benimle alay etme yok alay etmiyorum, çünkü şalvar vücudu havalandırıyor, terletmiyor, koruyor, yırtılmıyor." Bu pantolon şöyle

yaptığın zaman cırt gibi yırtılıyor, böyle yaptığın zaman pırt arkası yırtılıyor, ayağını açtığın zaman bisiklete binerken, hop yaparken tırt ortası yırtılıyor, rahat ediyor. Öyle değil mi yalan mı yanlış mı? “Öyle şalvarın yirmi küsur faydasını saydı.” diyor. Peki, saydı ama onlar şalvar giyemezler diye düşünüyoruz değil mi?

Ben Münih’te gördüm, araba ile gidiyordum. Münih’in merkezine yakın bir yerde büyük çarşı var, orada altı garaj. Garaja girmek için ışıktaki beklerken koca kapılar kalktı, içeriden bir sürü şalvarlı kız çıktı. Şalvar şalvar; bayağı bol şalvarlı kızlar çıktı. “Vay bu ne oluyor!” dedim böyle bunlar şirketin memurlarıymış. Deposunda indiriyorlar bindiriyorlar, kutuları, cihazları çalıştırıyorlar filan. Şalvar giymişler. Giyerler çünkü kolay, rahat, çalışıyorlar dedi. Ötekisi ile dar olduğu zaman eğilemiyor, kalkamıyor. Aklını kullanıyor yani keyfine göre hareket ediyor. Bizimki de taklit ediyor. Taklit çok kötü bir şey. Biz de aklımızı kullanacağız ama nerede kullanacağız? Aklımızı Allah’ın Allah’ın rızasını kazanmakta kullanacağız. Ne yaparsam Allah’ın rızasını kazanırım?

Yalan söylemezsem, yalancı şahitlik etmezsem, yalan yemin etmezsem, günde yüz *estağfirullah* dersem kazanırım. Ben keyfime bakaçağım. Başkasını şimdi televizyonda gösteriyorlar, aczimendilerin zikri, Allah Allah Allah Allah... Tabi onlar da edalı kardeşler; kimisinin saçı uzun, saç bir tarafa gitmiş, takke bir tarafa gitmiş bilmem ne. O manzara korkutuyor. Tamam, kabul yani biraz ürkütücü ama onlar memnun yani kendi hayatlarından memnunlar. Onlar o zikri yaparken memnun da tamam sen korkuyorsun. E gel buyur, bir de sizin diskoteke gidelim, buyur orada da onlar daha mı aşağı? Kimse diskotekin tangirtısına bir şey demiyor, içeri gizli kamera sokmuşlar, aczimendilerin zikir anını bir tane yakalamışlar, artık kan gövdeyi götürüyor. Onu öyle yapmayan, derli toplu, sessiz sedasız yapanları da var. Zaten zikrin güzeli gizli olanı, kimse görmeden olanı filan ama öyle de yapsa diskotekte ötekisini yapmaktan hiç mukayese bile edilmez daha güzel. Hâsılı aklımızı başımıza toplamamız lazım, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesini tutmamız lazım.

Şimdi millet Avrupalı köpeği seviyor diye köpek ediniyor, Avrupa'ya gitmiş İsveç'i görmüş, İngiltere'de bulunmuş, Amerika'da doktora yapmış, Türkiye ye geliyor köpek alıyor. Yahu sen müslümansın, boş ver sen köpek besleme başka bir şey besle. Yani sen de horoz al, hindi ile gez, horozla gez neyse ne...

e. Kim Allah'ı Çok Zikrederse Münafıklıktan Kurtulmuş Olur

Sonuncu hadis-i şerif:

مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ اللَّهِ، فَقَدْ بَرِيَ مِنَ النِّفَاقِ

Men eksere zikrallahı fekad berie mine'l nifak.

İbni Şâbi, Ebû Hureyre *radiyallahuanh'ten* rivayet etmiş ve diyor ki hocamız; *ve ricâluhu refâtun*. Yani ravîleri de kuvvetli sağlam ravîlerdir diyor.

Men eksere zikrallah. Allah'ın zikrini çok yapan; *fekad berie mine'l nifak.* Allah'ın zikrini çok yaparsa Münâfıklıktan kurtulmuş olur. Şimdi bizim şeye de kızıyorlar, bizim tesbihler yüz tanelik ya; otuz üç tanelik olsa kızmayacaklar, ama yüz tane olunca kızıyorlar. Oo bu

kadarı fazla! Yahu işte; *men eksere zikrallah*. Zikri çok yapan; biraz çokça olacak tabi, çok zikredeceksin, herkes sevdiğini zikrediyor. Hatta bu adamlar sevdiği şarkılara söyleye söyleye oynuyorlar, bir iş yapıyorlar. Gidiyorlar, bisiklete biniyorlar, yolda yürürken volkmanını burasına takıyor, söyleye söyleye gidiyor. Arabada, kırmızı ışıkta durduğun zaman yandaki arabadan bakıyorsun cümbüş kıyamet kopuyor, yani sesi sonuna kadar açmış, öyle değil mi?

Hadis-i Şerif'i Kur'ân-ı Kerîm'in ayetleriyle açıklamak bakımından söylüyorum. Allah Teâlâ hazretleri, münâfıkları, onların durumlarını anlatırken buyuruyor ki;

وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى

*ve izâ kâmu ile's-salâtu kâmu kûsâla.*¹

Müslümanların yanındalar ya; namaza kalktıkları zaman tembel tembel kalkarlar. Çünkü namazı sevmiyor ki, münafık. Ama kılmasa da müslümanlardan sopa yiyecekler.

¹ 4/Nisâ, 142.

Hazreti Ömer kılıcını çeker valla keser, bundan da korkuyor, Hazreti Ömer'in şakası yok, Hazreti Ali'nin de yok, çeker [kılıcı] vurur. Yani vay sen namazı bırakan bir insan mısın, vay sen namaza yan bakan, keser. Korkuyorlar, namaz kılmaya geliyor. Kalkıyor ama *ve izâ kâmu ile's-salâtu kâmu kûsâla*. *Kûsâla* ne demek? *Keslem* kelimesinin çoğulu. *Keslem* ne demek? Tembel demek, tembeller olarak, tembellenen tembellenen tembeller tembeller; namaza kalktıkları zaman öyle kalkarlar.

Allah'ı seven Allah'ın zikrini de sever. Allah'ı bilmeyen, tanımayan, münafık olan vesaire... O da zikirten hoşlanmaz. Bir de zikirçilere bir ad takmışlar; "*Hûcu*." *Hûcu* deyince tabi millet de öcü gibi anlıyor. Halbuki *hûcu* demek öcü demek değil. Böyle şey yapıyorlar, aleyhte bir şey gidiyor, millet de korkuyor. Bizim köyde bina yaptık; hanımlar toplansınlar, kitap okusunlar, vaaz dinlesinler filan diye. Burası da okumak evi dedik. Bizim oralarda okumak evi demek kadınların toplanıp hatim okudukları yer demek. Dini yer, okumak evi demek. Hani camiye gidemezler, gidemeyen-

leri filan olur. İşte orada otursunlar, kitap okusunlar, ilimleri artsın, sevapları çoğalsın diye çok şahane bina yapıldı. Köyün en güzel binası oldu. Memleketimizin haline Allah yardım olsun. Allah hepinizden razı olsun.

El-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
22 Cemâziye'l-Âhir 1420 / 02.10.1999

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

